

rakabe *

Arabi Kansinnäytös

RAKABE

TTM

Senhuri, Mesäditruil-Hakk, c. I. 29

OSMANLI VAKIF SİSTEMİNDE "RAKABE"*Mefail HIZLI****ÖZET**

Osmanlı vakıf sisteminin, üzerinde yeteri derecede durulamayan kavramlarından biri de "rakabe"dir. Osmanlı vakıf eserlerinin yüzyıllar sonrasına ulaşmasında bu yöntemin katkısı son derece büyüktür. Kısaca ifade etmek gerekirse "rakabe", vakıf eserlerinin tamire ihtiyaç duydukları ve vakfın bu onarımına gücünün yetmediği dönemlerde, vakıf çalışanlarının maaşlarının ödenmeyerek, biriken paranın öncelikle onarımına harcanması demektir. Bu çalışmada, konunun ayrıntılarına inilerek "rakabe" kavramının pratiğe nasıl dönüştürüldüğü araştırılacaktır.

SUMMARY**"Raqaba" in the Ottoman Waqf System**

One of the concept in Ottoman Waqf System is "raqaba" that is not known whooly. In this article, we are going to point out "raqaba" by using of documents have been obtained from Records of Bursa Court of Justice (Bursa Şer'îye Sicilleri).

GİRİŞ

Osmanlı dönemi kurumları ile ilgili yapılan çalışmalar arasında en kapsamlı araştırmaların vakıf konusunda yoğunluk kazandığını söylemek mümkündür. Osmanlı vakıf sisteminin hukuku ve tatbikatı hakkında oldukça ciddi çalışmalar vücuda getirilmiştir. Vakıf müessesesi, başta Ömer L. Barkan ve M. Fuad Köprülü olmak üzere yerli birçok akademisyen ve araştırmacının ilgisini çekmiş¹ ve çalışmalarının odak noktasını

* Doç. Dr.; U.Ü. İlahiyat Fakültesi, İslâm Tarihi Anabilim Dalı Öğretim Üyesi.

¹ Vakıf teşkilâtı konusunda yerli araştırmacıların çok sayıda çalışmaları vardır. Ancak bu alanda öne çıkan isimler arasında, bu iki isimden sonra, M. Hamdi Yazır, Ömer Nasuhi Bilmen, A. Himmet Berki, Osman Ergin, İ. Hakkı Uzunçarşılı, M. Tayyib Gökbilgin, Bahaeddin Yediylidiz, Ahmet Akgündüz, İbrahim Ateş, Nazif Öztürk vs. sayılabilir.